

τὸ ὕδωρ ἤρχετο ἕως τὴν μέσσην τοῦ μηροῦ ἐνὸς ἀνθρώπου, οἱ στρατιῶται, οἱ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ διωρισμένοι, ἔμβαινον διὰ τοῦ Εὐφράτου εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Καὶ ἐὰν μὲν οἱ Βαβυλώνιοι εἶχον εἰδῆσιν τινὰ τοῦ γινομένου, δὲν ἤθελον ἀφήσει τοὺς Πέρσας νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἤθελον τοὺς διαφθεῖρει κάκιστα· διότι, κατακλείσαντες ὅλας τὰς πυλίδας, αἵτινες ἦγον εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ αὐτοὶ ἀναβάντες εἰς τοὺς τοίχους τοὺς παρά τὰ χεῖλη τοῦ ποταμοῦ, ἤθελον τοὺς πιάσειν, ὡς εἰς κύρτην· τῶρα ὁμως ἀνελπίστως ἐπικρουσιάσθησαν οἱ Πέρσαι. Διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως τὰ ἄκρα αὐτῆς ἦσαν κυριευμένα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ μέσον Βαβυλώνιοι δὲν ἤξευρον ὅτι ἦσαν κυριευμένοι· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ἔχωσιν ἑορτὴν, ἐχόρευον καὶ εὐθύμουν, ἕως ὅτου τὸ κακὸν ἠῤῥῆσε, καὶ τότε τὸ ἔμαθον.

Ταύτην τὴν νύκτα ἔκαμε καὶ ὁ βασιλεὺς Βαλτάσαρ δεῖπνον μέγα εἰς χιλίους ἐκ τῶν μεγιστάνων του, καὶ ἔπινεν οἶνον μετὰ τῶν χιλίων. Σημειώτεον ὅτι τὸ συμπόσιον τοῦτο εἶχε θρησκευτικὸν χαρακτῆρα, ἀποβλέπον εἰς τιμὴν τοῦ Βῆλ ἢ Βήλου, μεγάλου θεοῦ τῶν Βαβυλωνίων. «Καὶ πίνων Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ γεύσει τοῦ οἴνου, τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ χρυσαῖα καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ (πάππος) ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσαῖα καὶ τὰ ἀργυρᾶ, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ μεγιστάνες αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ. Ἐπίνον οἶνον, καὶ ἤνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς, καὶ χαλκοῦς, καὶ σιδηροῦς, καὶ ξυλίνοους, καὶ λιθίνοους.»

Ἡ δυσσεβὴς αὕτη χρῆσις τῶν καθιερωμένων σκευῶν τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομώντος ἐπλήρωσε τὸ μέτρον τῆς ἀνομίας τοῦ Βαλτάσαρ· καὶ ὁ Θεὸς ἐφάνερωσε τὴν ἐγγίζουσαν ἐκδίκησιν δι' ἐκπληκτικὸν θαύματος· διότι, «ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου, καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασιλεὺς θεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης.»

Ἐκθαμβὸς ὁ βασιλεὺς, καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ τυπτόμενος, προσκαλεῖ τοὺς σοφοὺς καὶ ἀστρολόγους του· αὐτοὶ συγγέονται, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐρμηνεύσωσι τὸ νόημα τῆς γραφῆς· τέλος δὲ, καθ' ὑπαγόρευσιν τῆς βασιλίσσης, φέρεται ὁ Δανιὴλ εἰς τὸ ἐστιατόριον, καὶ προστάζεται, μεθ' ὑποσχέσεως μεγάλων τιμῶν καὶ ἀμοιβῶν, νὰ δηλώσῃ τὰς λέξεις τῆς μυστικῆς γραφῆς.

Ἡ ἀπόκρισις τοῦ προφήτου ἔχει σπανίαν τινὰ μεγαλοπρέπειαν·—

«Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δωρεὰν τῆς οἰκίας σου ἐτέρωδος, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀνγνωσομαι, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι.

«Βασιλεῦ, ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος τὴν βασιλείαν καὶ τὴν μεγαλοσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρὶ σου, καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ, πάντες οἱ λαοὶ, φυλαὶ, γλώσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Οὓς ἠθούλετο αὐτὸς ἀνῆρει, καὶ οὓς ἠθούλετο αὐτὸς ἔτυπτεν, καὶ οὓς ἠθούλετο αὐτὸς ὕψου, καὶ οὓς ἠθούλετο αὐτὸς ἑταπεινῆσαι. Καὶ ὅτε ὑψώθη ἡ καρδιά αὐτοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ ὑπερφηφανεύσασθαι, κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας, καὶ ἡ τιμὴ ἀφῆρέθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη, καὶ μετὰ τῶν ἀνάγκων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐψάμιζον αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδάφη, ἕως οὗ ἔγνω, ὅτι κυριεῖ ὁ Θεὸς ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ, δώσει αὐτῇν.

«Καὶ σὺ οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἑταπεινώσας τὴν καρδίαν σου κατενώπιον τοῦ Θεοῦ. Οὐ πάντα ταῦτα ἔργως· καὶ ἐπὶ τὸν κύριον Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθη, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου, καὶ αἱ παλλακαὶ σου, καὶ αἱ παράκοιτοι σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς. Καὶ τοὺς Θεοὺς τοὺς χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς, καὶ χαλκοῦς, καὶ σιδηροῦς, καὶ ξυλίνοους, καὶ λιθίνοους, οἱ οὐ βλέπουσιν, καὶ οἱ οὐκ ἀκούουσιν, καὶ οὐ γινώσκουσιν, ἤνεσαν, καὶ τὸν Θεὸν οὗ ἡ πνοή σου ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. Διὰ τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς, καὶ τὴν γραφὴν ταύτην ἐνέταξε. Καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἐντεταγμένη, Μανῆ, Θεκέλ, Φάρες. Τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· Μανῆ, ἐμέτρησεν ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν σου, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτῇν· Θεκέλ, ἐστάθη ἐν ζυγῷ, καὶ εὐρέθη ὑστεροῦσα· Φάρες, διήρηται ἡ βασιλεία σου, καὶ ἐδόθη Μῆδοις καὶ Πέρσαις.»

Μόλις ἔδωκε τὴν ἐξήγησιν ὁ Δανιὴλ, καὶ ἡ Βαβυλῶν ἠλώθη καθ' ὃν τρόπον διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος· εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Δανιὴλ λέγεται μόνον, «Ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνηρέθη Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ὁ Χαλδαῖος· καὶ Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, ὧν ἐτῶν ἐξήκοντα δύο.»

Οἱ Μῆδοι ἀναφέρονται μετὰ τῶν Περσῶν, καθὸ σύμμαχοι αὐτῶν· γνωστὸν ὅτι ἡ Μηδία καὶ ἡ Περσία ἠνώθησαν εἰς ἓν βασιλεῖον ὑπὸ τὸν Κύρον· παρευρίσκειτο δὲ καὶ εἰς τὸν στρατὸν, ὅστις ἤλωσε τὴν Βαβυλῶνα, ὁ Μῆδος Κουαξάρης, υἱὸς τοῦ Ἀστυάγου, θεῖος δὲ τοῦ Κύρου*· τὸν Κουαξάρην τοῦτον φαίνεται ὅτι καλεῖ ὁ Δανιὴλ Δαρεῖον τὸν Μῆδον, ὅστις πιθανὸν ὅτι ἀφέθη εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὡς τοποτηρητῆς τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Κύρου.

Πολλοὶ ἀντιλέγειν μὲν ἔθος περὶ παντὸς ὁμοίως· Ὅρθως δ' ἀντιλέγειν οὐκέτι τοῦτ' ἐν ἔθει.

Καὶ πρὸς μὲν τούτους ἀρκεῖ λόγος ὡς ὁ παλαιός, Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἐστίν, ἐμοὶ δὲ τὰδε.

* Ἡ μήτηρ τοῦ Κύρου ἦτον ἡ Μανδάνη, θυγάτηρ τοῦ Ἀστυάγου.